

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel M¼d¼rl¼Đ¼

TAGEM

Gıda G¼venilirliĐi Ar-Ge alışmaları

Dr. Mustafa ÇETİNDAG¼
Daire Bařkanı

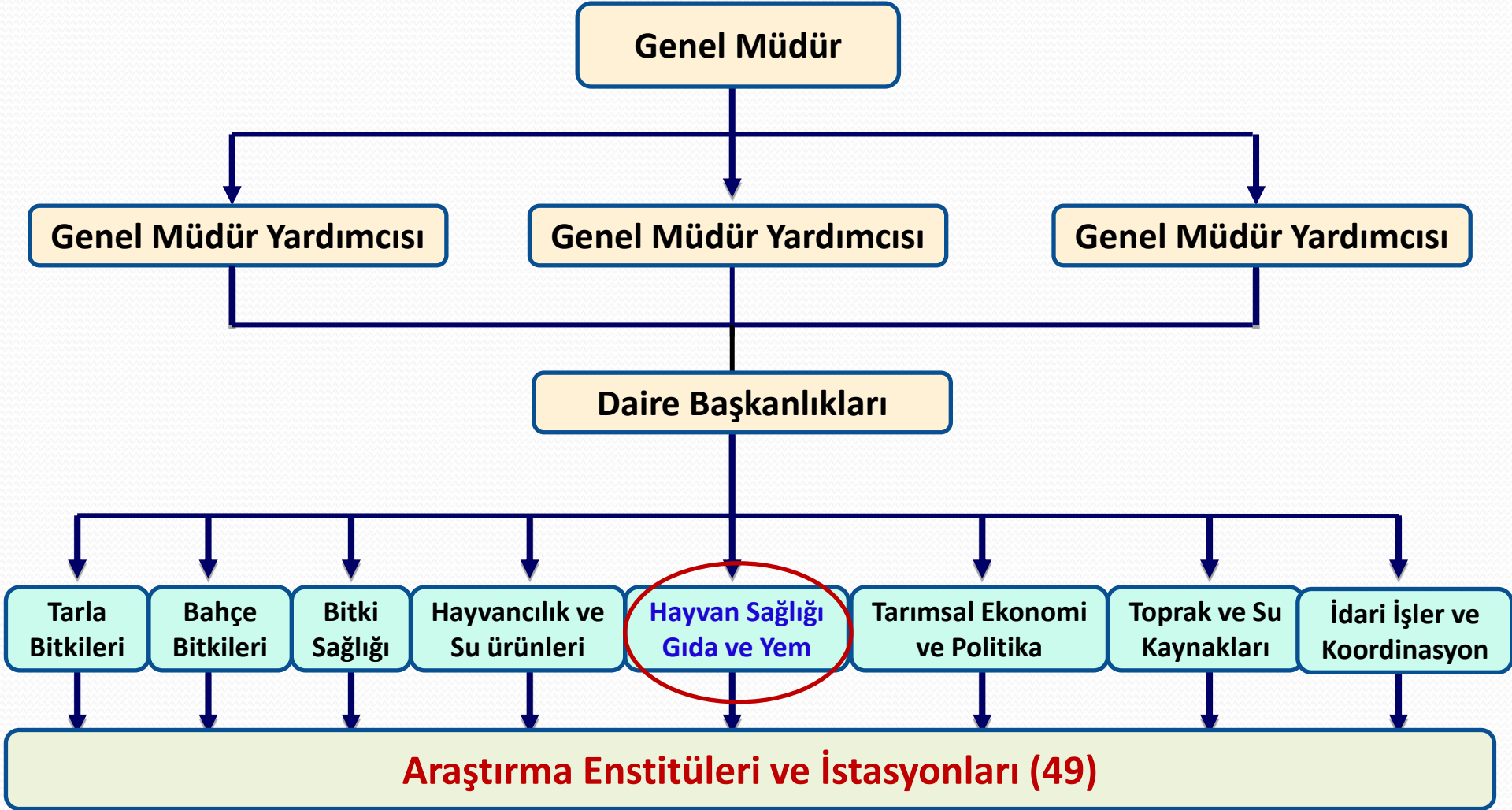
08.05.2015
İSTANBUL

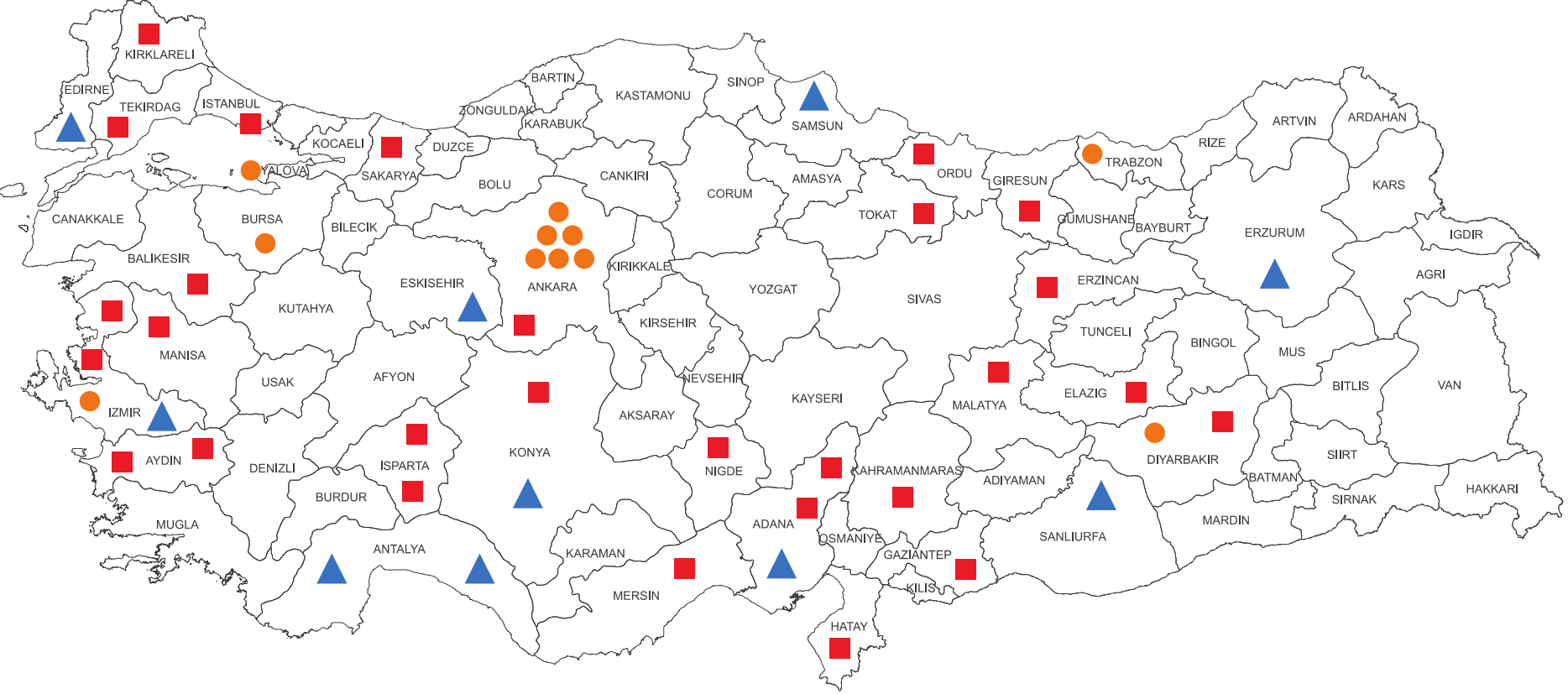
- TAGEM
Yapılanma, Görevler, Personel,
- Araştırma Proje Kaynakları,
Ulusal Projeler, Dış Kaynaklı Projeler, Bütçe
- Gıda Ar-Ge Proje Konuları
- Ar-Ge Destek Programı

- **Üniversiteler**
  - Gıda Müh. Bölümü
  - Ziraat Fakülteleri
  - Veteriner Fakülteleri
  - Su Ürünleri Fakülteleri
  - Orman Fakülteleri
- **Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı**
  - **Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)**
- **Diğer Bakanlıklar**
  - Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (TÜBİTAK, KOSGEB, SANTEZ)
  - Avrupa Birliği Bakanlığı (AB Projeleri)
  - Orman ve Su İşleri Bakanlığı
- **Özel Sektör ve STK’lar**

TAGEM Organizasyon Şeması

TAGEM Araştırma Enstitüleri (49)

Araştırma Yetkisi Verilenler
13 Gıda Kontrol Laboratuvarı
8 Veteriner Kontrol Enstitüsü

11 Merkez Araştırma Enstitüsü
10 Bölge Araştırma Enstitüsü
28 Konu Araştırma İstasyonları

Merkez Araştırma Enstitüleri

Bursa Gıda ve Yem Kontrol, Yalova Atatürk Bahçe Kùltürleri, Ankara Tarla Bitkileri, Etlik Veteriner Kontrol, Trabzon Su Ürünleri, Diyarbakır GAP Ulusl. Tar. Araşt. Eğit. Merk.

Bölge Araştırma Enstitüleri

Antalya Batı Akdeniz, Adana Doğu Akdeniz, Ege Tarımsal Araşt. Enst. Şanlıurfa GAP Tarımsal Araşt. Enst. Antalya Akdeniz Su Ürünleri

Araştırma İstasyonları

Bornova Zeytincilik, Malatya Kayısı, Erbeyli İncir, Giresun Fındık, Gaziantep Antepfıstığı, Tekirdağ, Manisa Bağcılık, Eğirdir Meyvecilik, Kahramanmaraş Geçit Kuşağı, Erzincan Bahçe Kùltürleri, Ordu Arıcılık, Ankara Tavukçuluk, Bandırma Koyunculuk, Elazığ, Eğirdir Su Ürünleri,

Gıda Kontrol Lab. Müd.

Ankara, Antalya, İzmir, Çanakkale, Diyarbakır, Gaziantep, Kayseri, Konya, Mersin, Sivas, Tekirdağ, Van,

Veteriner Kontrol Enstitüleri

İstanbul Pendik, İzmir Bornova, Adana, Elazığ, Erzurum, Konya, Samsun

• **Gıda ve Yem**

• **Hayvan Islahı ve Yetiştirme Teknikleri**

• **Hayvan Sağlığı**

• **Su Ürünleri**

• **Bitki Islahı ve Yetiştirme Teknikleri**

• **Bitki Sağlığı**

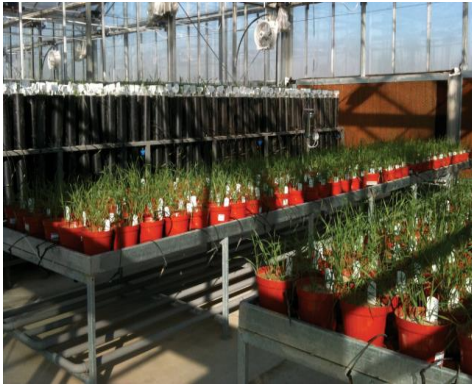
• **Toprak, Su Kaynakları ve Biyoçeşitlilik**

• **Tarım Ekonomisi**

Sektörün ihtiyaç duyduğu konularda araştırma yapılmaktadır.

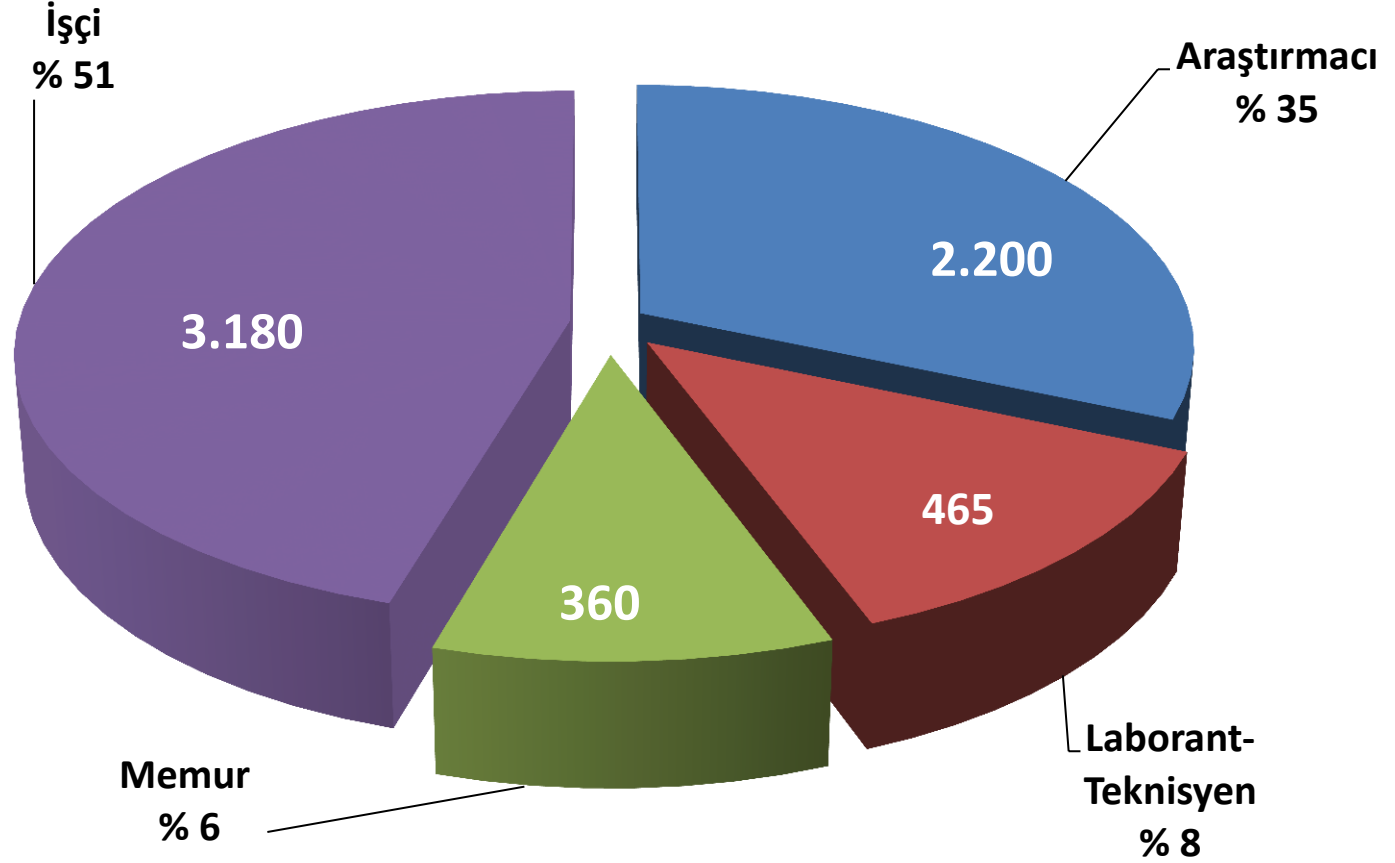
Görevlerimiz

- Bitki ve hayvan sağlığı ile **gıda güvenilirliğini sağlayacak** yöntem, metot, ve teknikler geliştirmek,
- **Doğal kaynakları korumak** ve sürdürülebilir kullanımını sağlamak,
- Bitkisel ve hayvansal üretimde **verim ve kaliteyi** artırmak,
- İç ve dış pazar talepleri doğrultusunda **yeni çeşit, tür, ırk ve teknoloji** geliştirmek,
- Araştırma sisteminin fiziki ve beşeri **kapasitesini geliştirmek**,
- Enstitülerin ulusal ve uluslararası etkinliğini arttırmak, **paydaşlarla işbirliğini** daha da geliştirmek,

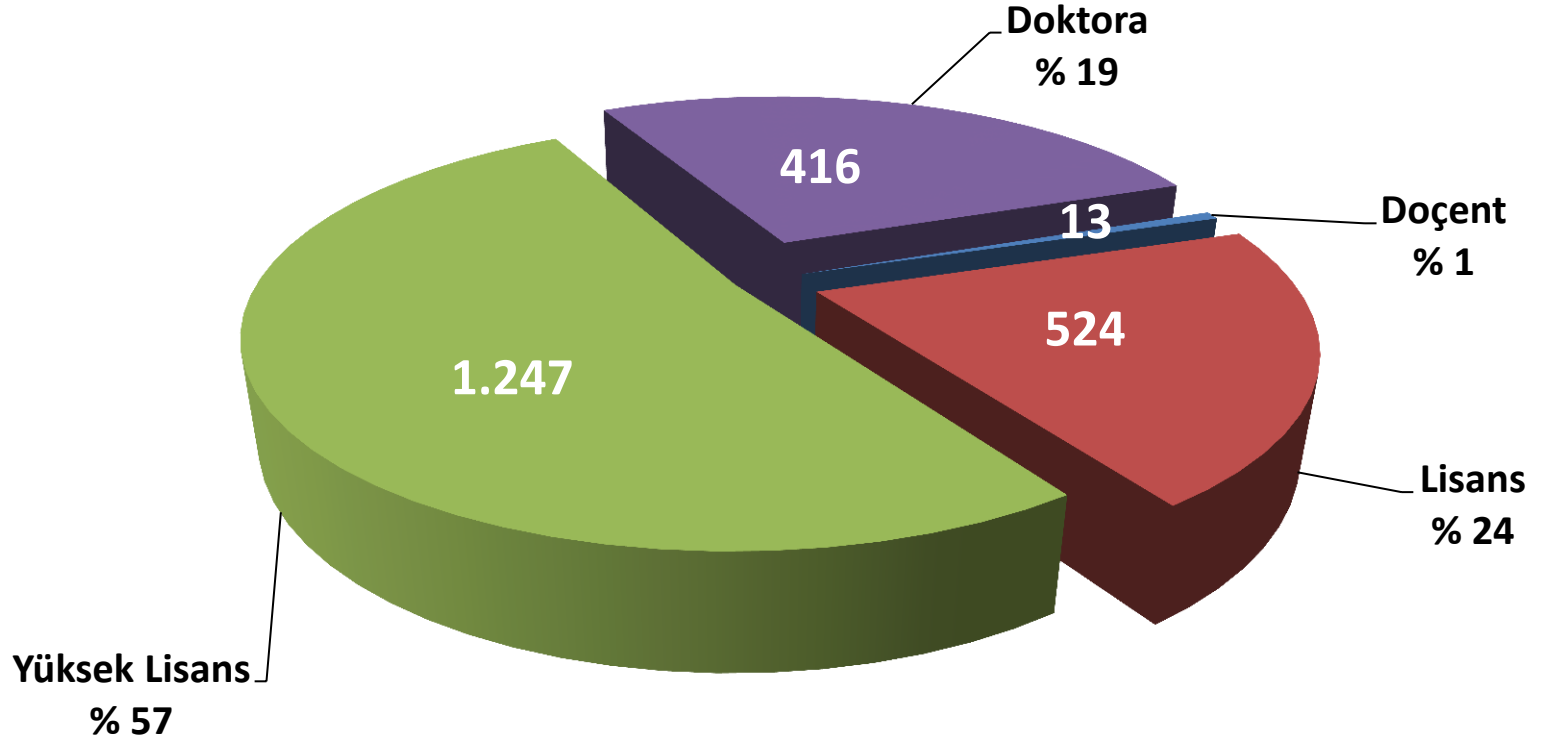

Personel Durumu

Toplam: 6.235 Personel

Araştırmacıların Nitelikleri

Toplam 2.200

Personel kapasitesinin geliştirilmesi

- Yurtdışı eğitimleri (MEB 1416, Başbakanlık bursları)
- Yabancı dil kursları (ICARDA-CIMMTY ve mahallinde)

Araştırma Proje Kaynakları- Ulusal Projeler

Yatırım Bütçesi

14 Ana Proje altında yaklaşık 1200 alt proje
Her yıl yaklaşık 250 proje sonuçlanmaktadır,

TÜBİTAK

1001 Programı - 39 Proje, 4.9 milyon TL

1002 Programı - 14 Proje, 0.3 milyon TL

1003 Programı - 17 Proje, 8.8

1007 Programı - 40 Proje 89,2 milyon TL

Bakanlığımız; proje sayısına göre 1. sırada, Destekleme bütçesine göre 2. sırada

Transfer Bütçesi

Ar-Ge Destek Programı;

özel sektör, üniversite 216 Proje 35,5 mil TL

Halk Elinde Hayvan Islahı - 70 milyon TL

Enstitü - Özel Sektör

170 proje, 13,1 milyon TL

27 Araştırma Enstitüsü; 106 firma

Kurumsal İşbirliği

Kalkınma Ajansları,

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu - 27 Proje

Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü - 9 Proje

Türkiye Kömür İşletmeleri - 9 Proje

Araştırma Proje Kaynakları- Dış Kaynaklı Projeler

Avrupa Birliği

6-7 ÇP, Horizon 2020 Projeleri 28 proje 1,26 milyon €
Bakanlığımız AB Proje Destekleri açısından 14. sırada yer almaktadır.

IPA Programları

Bölgesel Kalkınma Programı 4 Proje 16.7 milyon €

FAO İşbirliği

FAO Merkez - 14 Proje, Alt Bölge Ofisi - 5 Proje

CGIAR Enstitüleri

ICARDA ve CIMMYT - IWWIP Kışlık Buğday Programı,
IRRI, IFPRI - Islah ve Genetik Materyal değişimi
- Tarımsal Veri Paylaşımı Milletlerarası
MAYZEM/CIHEAM - Akdeniz Yüksek Zirai Etütler Merkezi

İkili İşbirlikleri

KKTC, Hollanda ve Diğer Ülkeler - 22 Proje,

Diğer Uluslararası Kur,

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı , İslam İşbirliği Teşkilatı
Japon Uluslararası İşbirliği Ajansı,
TİKA Farklı ülkelerde çok sayıda proje

TC

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

TARIMSAL ARAŞTIRMA MASTIR PLANI (2011-2015)

Aralık – 2010
Ankara

Tarımsal Araştırma Mastır Planı

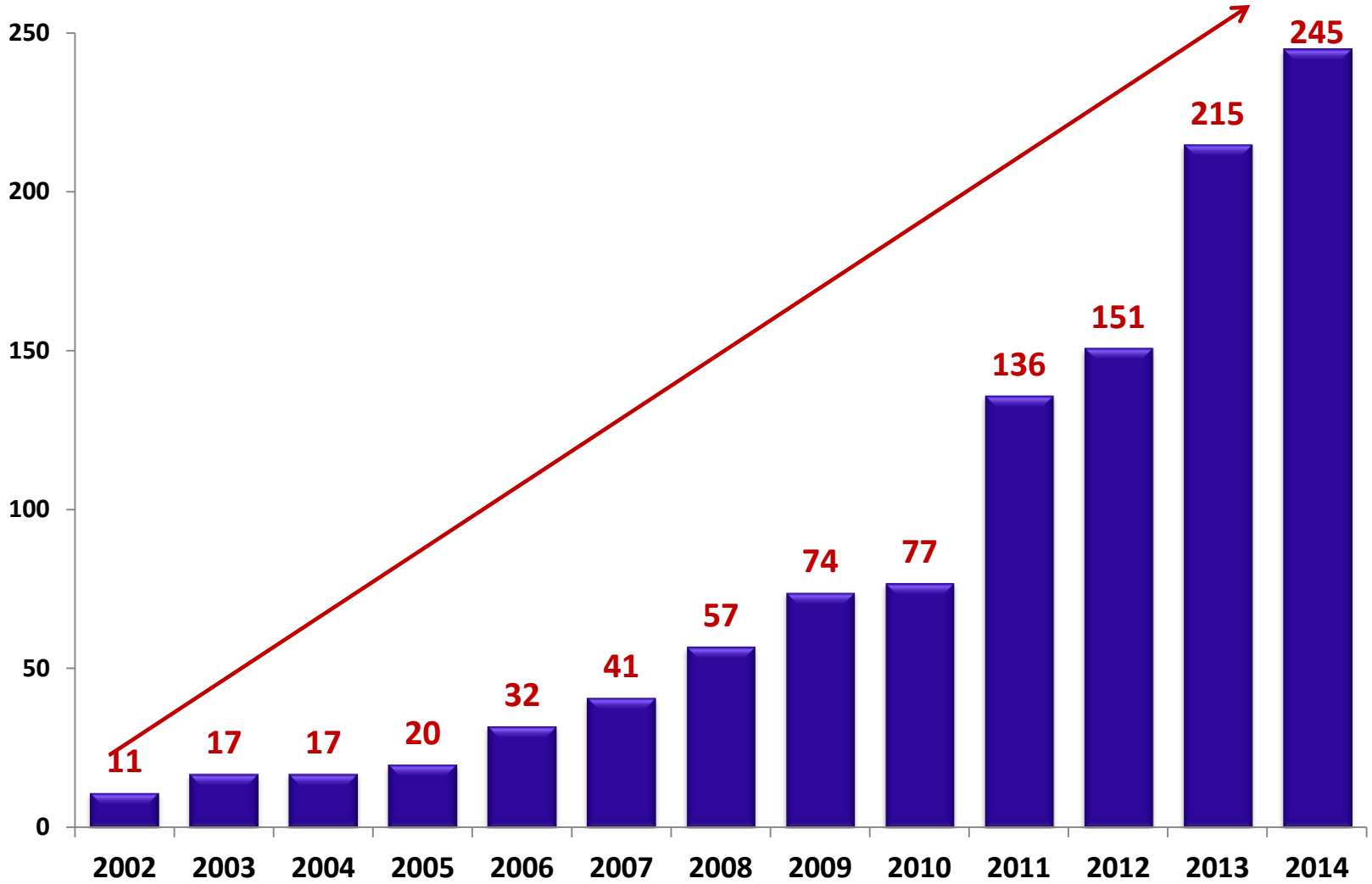
- Araştırma önceliklerinin belirlenmesi ve kaynakların önceliklere uygun kullanılması
- Araştırma Fırsat Alanları (AFA)
15 AFA
- Araştırma Programları (AP)
- 5 yılda bir revizyon

- **Gıda Güvenilirliği ve Kalitesi**
- **Analiz Yöntemleri**
- **Geleneksel Gıdalar**
- **İşleme Teknolojileri ve Ürün Geliştirme**
- **Muhafaza ve Ambalajlama**
- **Atık ve Artıkların Deđerlendirilmesi**

Gıda Araştırma Proje Sayıları

Yıllar	Projeler			Toplam
	Sonuçlanan	Devam Eden	Yeni Teklif	
2006	10	23	19	52
2007	9	22	29	60
2008	8	27	37	72
2009	6	38	28	72
2010	21	30	24	75
2011	15	30	38	83
2012	14	33	44	91
2013	8	51	33	92
2014	17	33	32	82
2015	21	53	26	100
Toplam	129	340	310	779

TAGEM Bütçesi (milyon TL)

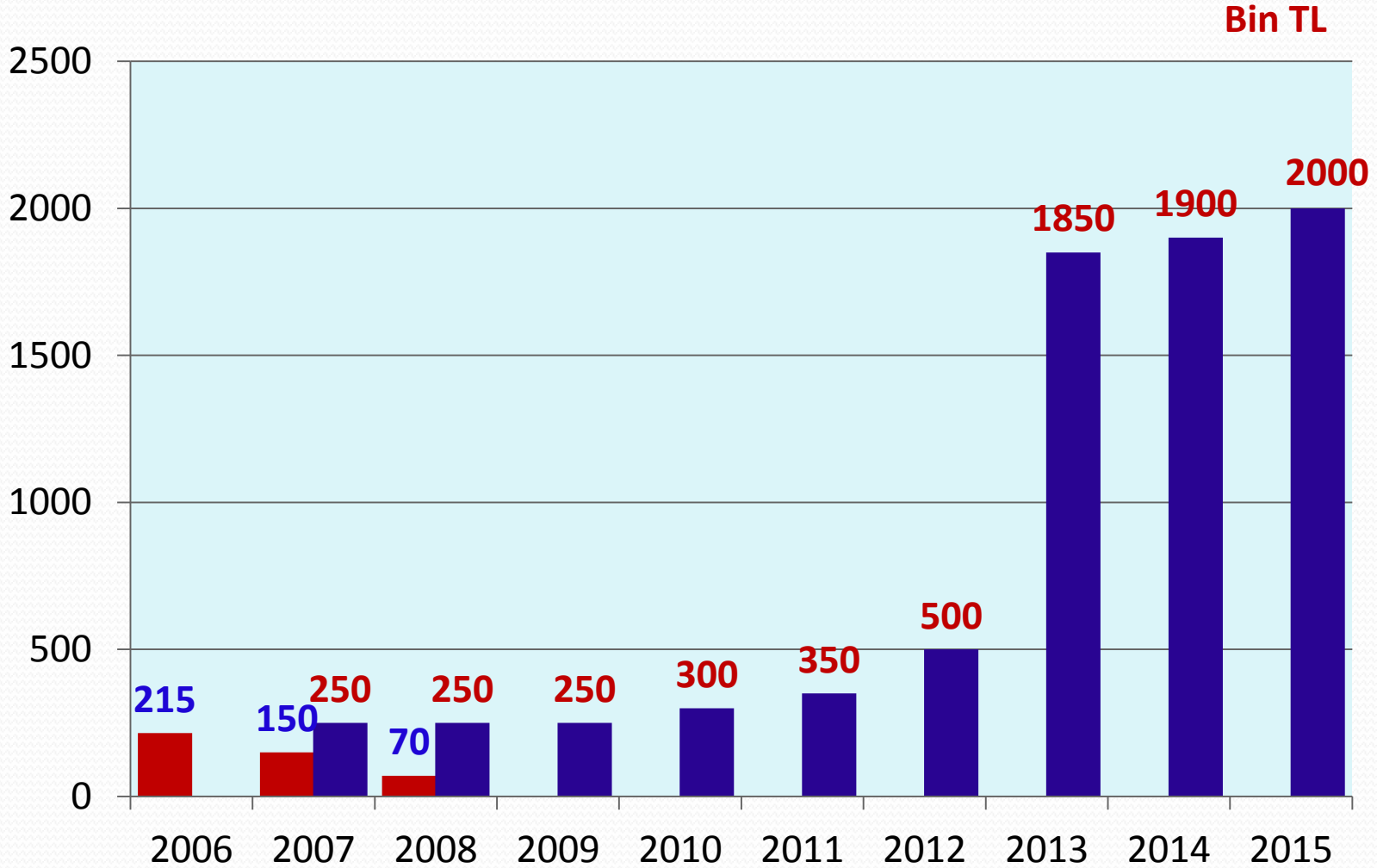

- Ar-Ge Bütçesi 22 kat artış göstermiştir,
- Personel giderleri hariçtir,

Gıda Araştırma Bütçesi

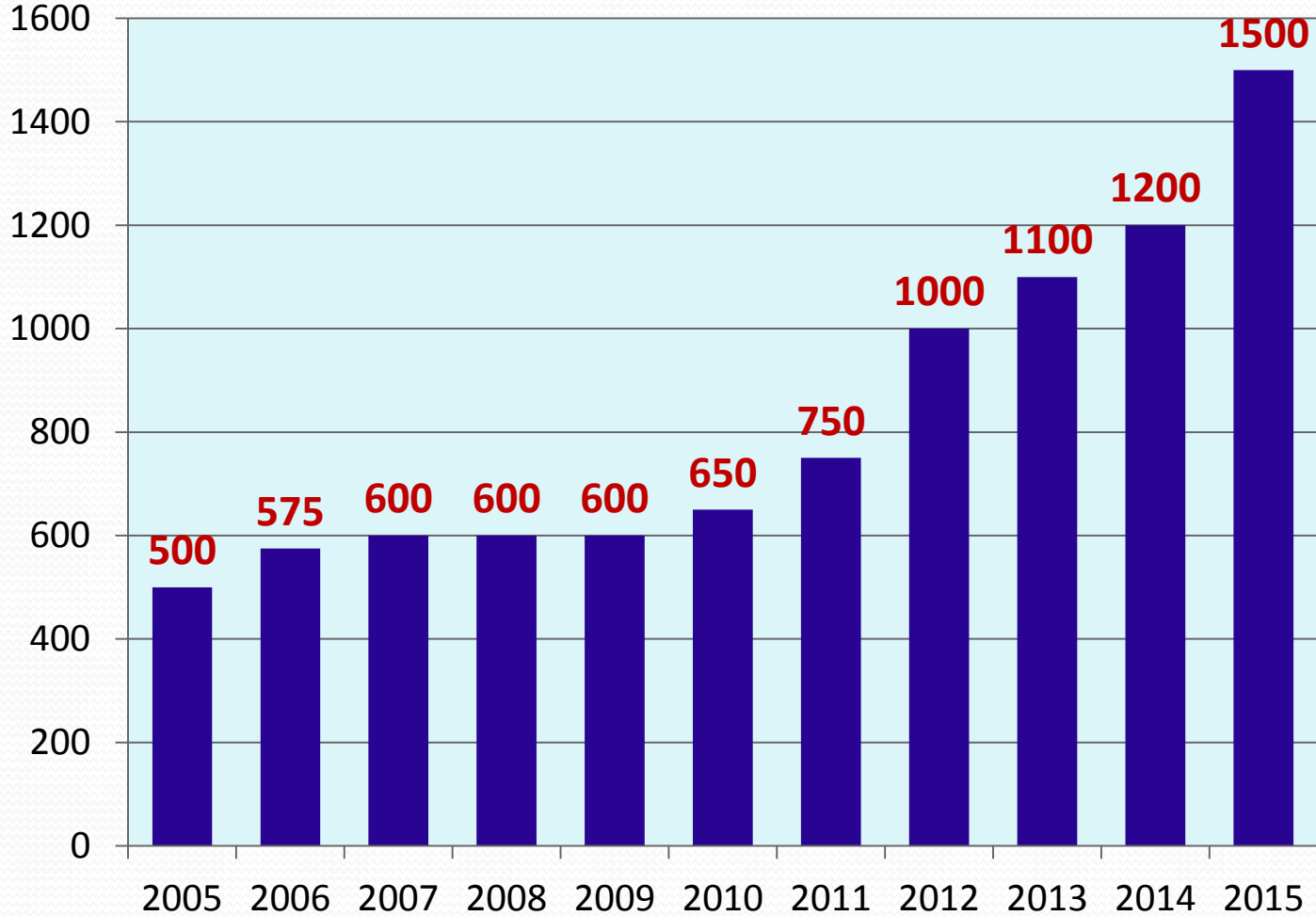
Ülkesel Gıda ve Yem Araştırmaları Programı

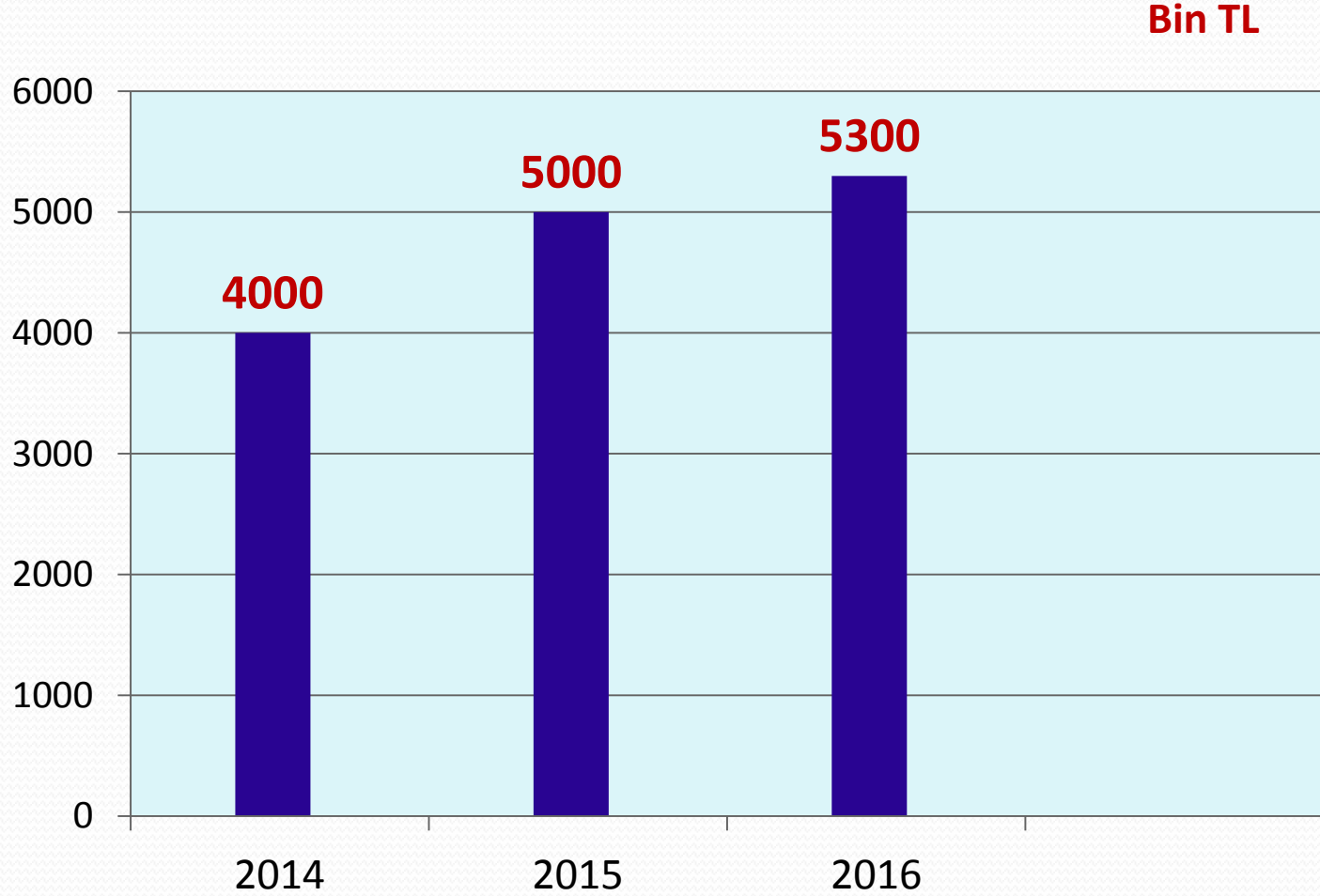

Hayvan Sağlığı Araştırma Bütçesi

Hayvansal Üretim ve Hayvan Hastalıkları Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi
(Hayvan Hastalık ve Zararlıları Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi)

Bin TL

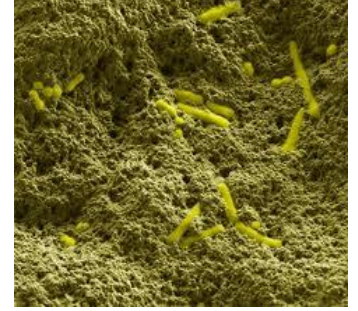
Toplam 14.300.000 TL

- **Bursa Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü**
- Kalkınma Bakanlığı, 2014 Yılı
- Gıdalarda ulusal kültür koleksiyonunun oluşturulması,
- Fermente ürünlerde mikroorganizmaların tespiti, tanımlanması,
- Kullanılacak starter kültürlerin üretim koşullarının ortaya konulması,
- Endüstriyel kültürlerin ticari olarak üretimine destek sağlanması,
- Başta özel sektör olmak üzere konu ile ilgili tüm araştırmacıların hizmetine açılması,

Gıda güvenilirliği,

- Gıda güvenilirliğini sağlamaya ve kalitesini arttırmaya yönelik **yeni teknolojiler, biyoteknolojik çalışmalar,**
- Gıda güvenilirliğinin sağlanması, taklit ve tağşişin önlenmesinde **yeni analiz tekniklerinin** geliştirilmesi,
- Gıda ve hammaddeleri ile ürünlerinde **katkı, kalıntı ve bulaşanların** seviyeleri ve mevzuata uygunluğu,
- Yeni **ambalaj ve muhafaza** tekniklerinin gıda güvenilirliğine ve kalite özelliklerine etkilerini belirleme, çevre dostu ambalaj materyallerinin geliştirilmesi, raf ömrü çalışmaları

Geleneksel gıdalar,

- Geleneksel gıdaların gıda güvenilirliği yönünden incelenmesi, üretim yöntemlerinin tespit edilmesi ve endüstriyel boyutta üretim olanakları,

İşleme teknolojileri

- Gıda işleme teknolojilerinin geliştirilmesi ve ürün çeşitliliğinin artırılması,
- Fonksiyonel gıdalar,

Atık ve artıklar

- Gıda sanayi artık ve atıklarının gıda veya diğer sektörlerde kullanılabilirliği,

1007 Programı

- **Ulusal Gıda Kompozisyonunun Belirlenmesi ve Sürekli-Yaygın Paylaşım Sisteminin Oluşturulması** TAGEM, TÜBİTAK-MAM, Sağlık Bakanlığı

Türkiye'nin ilk Ulusal Gıda Kompozisyon Veri Tabanı(TURKOMP)

<http://www.turkomp.gov.tr>

- **Yem Endüstrisine Yönelik Endüstriyel Enzimlerin Üretimi (Yem-En)**
TÜBİTAK-MAM, Tavukçuluk, Erbeyli İncir Araştırma İstasyonu, Çukurova, Ege, Marmara ve Kocaeli Üniversiteleri, 4.782.000. TL
Fitaz, ksilanaz ve beta-glukanaz enzimleri
- **Geleneksel Gıdalarda Mikotoksin Analiz Yöntemlerinin Geliştirilmesi**
Ankara Gıda Kontrol Lab., TÜBİTAK-MAM, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
2012-2016, 42 ay, 3.153.969 TL'dir
- **Yüksek Kaliteli Kuru Kayısı Üretimi İçin Kükürtleme, Kurutma ve Depolama Sistemlerinin Geliştirilmesi**
TÜBİTAK-MAM, Malatya Kayısı Araşt. İst. , İnönü Üniv., Özel Sektör
Ocak 2014, 3 Yıl, 4.5 Milyon TL,

AB 7. Çerçeve Era-Net

Sustainable Food Production and Consumption (SUSFOOD)

Ana Hedef, AB bünyesinde gıda üretim ve tüketiminde sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla araştırma alanında bilimsel işbirliğini artırmak,
AB Üye/Aday 16 Ülke, 25 Araştırma Kuruluşu, INRA (Fransa) Koordinatör,
2012 – 2015, 2 Milyon Euro 2 proje, Bioprot - Bursa Gıda ve Sunniva– Alata Bahçe Kültürleri

AB Türkiye Ulusal Ajans, Transfer of Innovation

Gıda Endüstrisi – Gıda Mevzuatı, Sektörel Etki Analizi, Eğitim, İşbirliği ve Avrupa Ağı, Uzaktan Eğitimi

TAGEM, Gaziantep Üniversitesi, TÜGİS, Almanya, Litvanya ve Romanya'dan birer Üniversite ,
2012-2014, Projede kapsamında 8 ilde seminer

Ulusal Ajans, Erasmus +

Gıdaların Geri Kazanımı ve Atıkların Azaltılması

FOODWARD (Food Recovery and Waste Reduction)

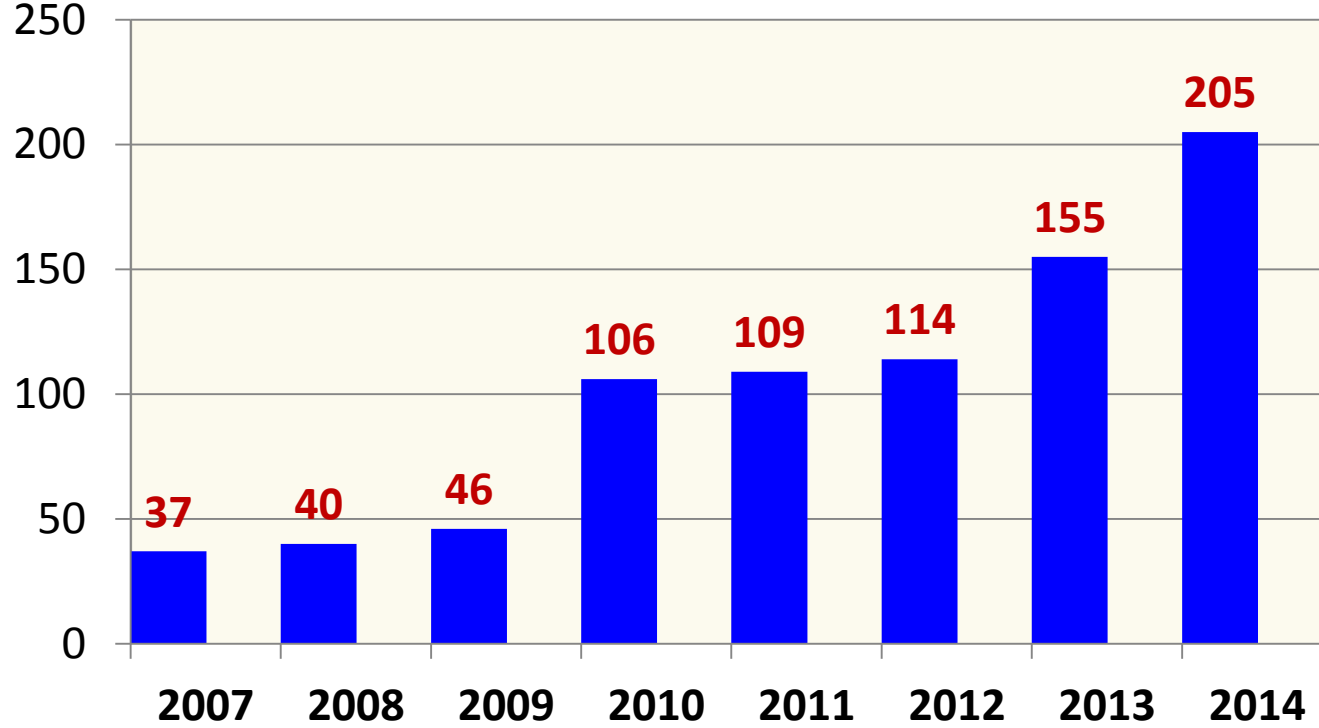
TÜGİS, TAGEM, ODTÜ, MKV Danışmanlık ile İtalya, Slovakya, Almanya'dan ortaklar
Et, süt ve konserve sektörlerinde üretim aşamasında atıkların azaltılması ve geri kazanımların artırılmasına yönelik eğitim programı, 5 ilde seminer

24 Nisan 2006 **Tarım Kanununun** 19. madde “g” fıkrası,
Bakanlığımızın ve tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu öncelikli konularda
Ar-Ge projelerine **doğrudan destekleme ödemesi**

- **Bilgi ve teknolojilerin** geliştirilmesi,
- Geliştirilen bilgi ve teknolojilerin **çiftçiler ile tarımsal sanayicilere aktarılması,**
- Tarım sektöründeki kuruluşların **Ar-Ge kapasitelerinin geliştirilmesi,**
- Üniversiteler,
- Özel Sektör,
- Sivil Toplum Kuruluşları,
- Çiftçi Kuruluşları,

Proje Başvuru Sayıları

Toplam Başvuru
Sonuçlanan

813 Proje
86 Proje

Desteklenmesi Uygun Bulunan
Devam Eden

216 Proje
130 Proje

Toplam Ödeme (2014 dahil) 25,6 milyon TL

2015 Öngörülen 15 milyon TL

Proje başına verilebilecek destek üst limiti 300.000 TL

Ar-Ge Destekli Gıda Proje Sayıları (2008-2014)

Yıllar	Toplam Proje Sayısı	Devam Eden		Sonuçlanan	
		Proje Sayısı	Bütçe (TL)	Proje Sayısı	Bütçe (TL)
2008	3			3	552.756
2009	4			4	598.599
2010	5			5	918.169
2011	9	2	359.999	7	1.233.086
2012	4	3	577.674	1	151.609
2013	14	12	2.087.690	2	145.186
2014	17	17	3.795.869		
Toplam	56	34	6.821.232	22	3.599.405

Üniversiteler (23)

- Adnan Menderes Üniversitesi
- Ankara Üniversitesi (4)
- Atatürk Üniversitesi (2)
- Boğaziçi Üniversitesi
- Cumhuriyet Üniversitesi
- Ege Üniversitesi
- Erciyes Üniversitesi (2)
- Fırat Üniversitesi
- Gazi Üniversitesi
- Gaziosmanpaşa Üniversitesi
- Gümüşhane Üniversitesi
- Hacettepe Üniversitesi (7)
- İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
- İstanbul Teknik Üniversitesi
- Karadeniz Teknik Üniversitesi (2)
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (2)
- Orta Doğu Teknik Üniversitesi
- Pamukkale Üniversitesi
- Selçuk Üniversitesi
- Süleyman Demirel Üniversitesi (2)
- Uludağ Üniversitesi (2)
- Yeditepe Üniversitesi (2)
- Yıldız Teknik Üniversitesi (4)

STK

- Tariş Üzüm Tarım Satış Kooperatifler Birliği (2)
- Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliği
- Türkiye Süt Et Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği Derneği (SETBİR)
- Salça Dondurulmuş ve Konserve Gıda Sanayicileri Derneği (SALKONDER)

ÖZEL SEKTÖR

- DONE Genetik ve Biyoinformatik Ltd. İSTANBUL
- NANO Nano-Biyo Teknolojik Sistemler Ar-Ge San. Tic. Ltd. Şti. ANKARA
- SENTEBİOLAB Biyoteknoloji Ltd. Şti. ANKARA
- VİTALİS Biyoteknoloji Araşt. Geliştirme San.ve Tic. Ltd. Şti. İSTANBUL
- CANKURT Süt ve Süt Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. ANTALYA
- ATAFEN, Veteriner Hayv. Pazarlama ve San. Tic. A.Ş. İZMİR (2)
- AVİCENNA Aşı İlaç Ltd. Şti - SİVAS

- Yeni **gıda katkı maddelerinin** (koruyucu, renklendirici, antioksidanlar vb.) geliştirilmesi ve üretime kazandırılması,
- Gıda paketlemede **biyobozunur ambalajların** geliştirilmesi,
- Gıda ve yemlerde **mikotoksin oluşumunun önlenmesi** için uygun sistemlerin geliştirilmesi
- **Takviye edici gıdalarda** etken madde ile fonksiyonel ve biyoaktif bileşenlerin tespit edilmesine yönelik **analiz metotlarının** geliştirilmesi,
- **Bitkisel kökenli tatlandırıcıların** elde edilmesi,
- Yerel ve **geleneksel gıdaların** özelliklerinin korunarak sürdürülebilir üretimi için modern teknolojilerin kullanımı,
- Su ürünleri üretiminde kullanılan yemlerin sindirilebilirliklerinin artırılması ve bu amaçla **alternatif yem hammaddesi** geliştirilmesi,

SAĞLIKLI ÜRETİM

GÜVENİLİR GIDA

SAĞLIKLI İNSAN

TEŞEKKÜR

Dr. Mustafa ÇETİNDAG
www.mcetindag@tagem.gov.tr

